

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 15. jula 2024. godine
Br. ref.: RK 2471/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI63/24

Podnosilac

Vigan Isufi

**Ocena ustavnosti presude [Rev. br. 444/2023]
Vrhovnog suda od 6. novembra 2023. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radimir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Vigan Isufi, iz Prištine (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Shpetim Sadiku, advokat u opštini Priština.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava ustavnost presude [Rev. br. 444/2023] Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 6. novembra 2023. godine u vezi sa presudom [Ac. br. 9986/2021] Apelacionog suda Kosova (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 10. avgusta 2023. godine.
3. Podnosilac zahteva je osporenu odluku primio 17. novembra 2023. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar zahteva je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda, kojom su podnosiocu zahteva navodno povređena njegova osnovna prava i slobode zagarantovana članovima 3. [Jednakost pred zakonom], 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 46. [Zaštita imovine] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), kao i članovima 6. (Pravo na pravično suđenje), 14. (Zabrana diskriminacije), 1. (Opšta zabrana diskriminacije) Protokola br. 12 i 1. (Zaštita imovine) Protokola br. 1 Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP).

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

6. Dana 13. marta 2024. godine, podnosilac zahteva je uputio svoj zahtev putem pošte, koji je Ustavni sud Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud) primio 15. marta 2024. godine.
7. Dana 26. marta 2024. godine, predsednica Suda je odlukom [br. GJR. KI63/24] imenovala sudiju Jetona Bytyqiija za sudiju izvestioca, dok je odlukom [br. KSH. KI63/24] imenovala Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Bajram Ljatifi (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi, članovi.
8. Dana 2. aprila 2024. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva i Vrhovni sud o registraciji zahteva.
9. Istog dana, Sud je obavestio Osnovni sud u Prištini-Ogranak u Lipljanu (u daljem tekstu: Osnovni sud) o registraciji zahteva i tražio od istog da dostavi Sudu povratnicu kojom se dokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu odluku.
10. Dana 5. aprila 2024. godine, Osnovni sud je dostavio Sudu traženu povratnicu.
11. Dana 25. juna 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo Sudu preporuku o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

12. Iz spisa predmeta proizilazi da je podnosilac zahteva bio zaposlen na radnom mestu rukovodioca za utovar na Međunarodnom aerodromu "Limak Kosova" (u daljem tekstu: Limak Kosova) od 5. aprila 2016. godine, na osnovu ugovora o radu na određeno vreme, koji je više puta produžavan, pri čemu je poslednji ugovor koji je potpisan između podnosioca zahteva i Limak Kosova isticao 3. aprila 2020. godine.
13. Dana 23. avgusta 2019. godine, kako proizilazi iz spisa predmeta, nakon štrajka u trajanju od 3 (tri) dana, koji je organizovalo Sindikalno udruženje poslodavca Limak Kosova (u daljem tekstu: Sindikat), na kojim su štrajkači predstavili svoje zahteve koji su se odnosili na njihove uslove i naknade, postignut je sporazum između Limak Kosova i predstavnika Sindikata u vezi sa zahtevima štrajkača i saglasili su se da protiv njih neće biti preduzimate mere niti će se voditi disciplinski postupak. U gore pomenutom štrajku učestvovao je i podnosilac zahteva.
14. Dana 3. marta 2020. godine, Limak Kosova je obaveštenjem informisao podnosioca zahteva i nekoliko drugih radnika da njihov radni odnos prestaje danom isteka ugovora o radu, odnosno u slučaju podnosioca zahteva 3. aprila 2020. godine, na osnovu stava 2. člana 71. (Obaveštenje o raskidu ugovora o radu) Zakona o radu br. 03/L-212 (u daljem tekstu: Zakon o radu), kojim je utvrđeno da, "Poslodavac ima pravo da raskine Ugovor o radu na ograničeno vreme uz obaveštenje od trideset (30) kalendarskih dana. Poslodavac koji ne namerava obnoviti ugovor za određeni period treba da informiše zaposlenog najmanje trideset (30) dana pre isteka ugovora".
15. Dana 12. marta 2020. godine, podnosilac zahteva je izjavio žalbu žalbenim instancama Limak Kosova protiv obaveštenja od 3. marta 2020. godine o neobnavljanju ugovora o radu, u kojoj je, između ostalog, naveo da neproduženje radnog odnosa predstavlja kaznenu i diskriminatornu radnju prema njemu kao članu Sindikata pošto on nije prekršio svoje radne obaveze.
16. Dana 16. marta 2020. godine, Odeljenje za ljudske resurse Limak Kosova, odbilo je, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva, sa obrazloženjem da je obaveštenje o neobnavljanju ugovora o radu izdato u skladu sa odredbama Zakona o radu i da je njegov navod o tome da je kažnjen zbog toga što je bio deo Sindikata bio neosnovan.

Postupci koji su sprovedeni pred Inspektoratom rada

17. Iz spisa predmeta proizilazi da je Sindikat izjavio žalbu Inspektoratu rada, kojom je tražio poništenje obaveštenja o neobnavljanju ugovora o radu, uključujući i obaveštenje za podnosioca zahteva.
18. Dana 2. aprila 2020. godine, Inspektorat rada je odlukom [br. 01-14-66/2020-1] poništio obaveštenje Limak Kosova o neobnavljanju radnog odnosa za 28 (dvadeset osam) radnika, među njima i za podnosioca zahteva.
19. Neutvrđenog datuma, Limak Kosova je izjavio žalbu Komisiji drugostepenog organa Inspektorata rada protiv odluke [br. 01-14-66/2020-1] Inspektorata rada od 2. aprila 2020. godine.

20. Dana 6. avgusta 2020. godine, Komisija drugostepenog organa Inspektorata rada je odlukom [br. 386/2020] odbila žalbu Limak Kosova kao neosnovanu i potvrdila odluku [br. 01-14-66/2020-1] Inspektorata rada od 2. aprila 2020. godine.

Sudski postupci koje je pokrenuo podnosilac zahteva povodom obaveštenja o neobnavljanju ugovora o radu

21. Dana 6. aprila 2020. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu protiv Limak Kosova, kojom je tražio poništenje obaveštenja od 3. marta 2020. godine o neobnavljanju ugovora o radu, vraćanje na posao i naknadu ličnih primanja.
22. Neutvrđenog datuma, Limak Kosova je dostavio Osnovnom sudu odgovor na tužbu, kojim je osporio navode podnosioca zahteva, sa obrazloženjem da je obaveštenje o neobnavljanju ugovora o radu izdato u skladu sa podstavom 3. stava 3. člana 67. (Prestanak ugovora o radu prema važećem zakonu) Zakona o radu i stavom 2. člana 72. Zakona o radu, prema kojima poslodavac nije u obavezi da obnavlja ugovore o radu na određeno vreme.
23. Dana 2. jula 2021. godine, Osnovni sud je presudom [C. br. 491/20] usvojio, kao osnovan, tužbeni zahtev podnosioca zahteva jer je utvrdio (i) da je obaveštenje Limak Kosova o neobnavljanju ugovora o radu u suprotnosti sa članom 4. (Načelo savesnosti i poštenja) Zakona br. 04/L-077 o obligacionim odnosima (u daljem tekstu: ZOO) zbog toga što je, iako je radno mesto na kojem je podnosilac zahteva radio bilo utvrđeno kao stalno radno mesto, Limak Kosova zaključio ugovore i anekse ugovora na određeno vreme sa podnosiocem zahteva i time prekršio načelo savesnosti i poštenja, držeći istog u stanju pravne neizvesnosti radnog odnosa; (ii) da je na osnovu ugovora između podnosioca zahteva i Limak Kosova, bilo predviđeno da se isti može produžiti, u zavisnosti od uslova kompanije, operativnih okolnosti, kao i učinka podnosioca zahteva; i (iii) da je obaveštenje o neobnavljanju ugovora o radu od strane Limak Kosova izdato u suprotnosti sa članom 13. (Zaštita prava radnika tokom štrajka) Zakona br. 03/L-200 o štrajku (u daljem tekstu: Zakon o štrajku) zbog toga što je u periodu od okončanja štrajka do neproduženja ugovora o radu podnosiocu zahteva i drugim radnicima, Limak Kosova zaposlio 50 (pedeset) novih radnika, ne poštujući sporazum od 23. avgusta 2019. godine koji je postignut na sastanku sa Sindikatom.
24. Dana 11. novembra 2021. godine, Limak Kosova je izjavio žalbu Apelacionom sudu protiv presude [C. br. 491/20] Osnovnog suda, zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava. S tim u vezi, Limak Kosova je, između ostalog, naveo da je obaveštenjem o neobnavljanju ugovora o radu podnosilac zahteva obavešten u skladu sa stavom 2. člana 71. Zakona o radu.
25. Dana 10. avgusta 2023. godine, Apelacioni sud je presudom [Ac. br. 9886/2021] usvojio, kao osnovanu, žalbu Limak Kosova i odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca zahteva za poništenje obaveštenja tuženog o neobnavljanju ugovora o radu, iz razloga što se kod ugovora o radu na određeno vreme ne zahteva navođenje razloga za prestanak radnog odnosa jer su ugovorne strane svesne da radni odnos prestaje protekom tog vremenskog perioda; i da nije bilo potrebe za vođenjem disciplinskog postupka već da poslodavac samo obavesti podnosioca zahteva o prestanku radnog odnosa 30 (trideset) dana pre njegovog prestanka.

26. Dana 25. septembra 2023. godine, podnositelj zahteva je podneo reviziju Vrhovnom sudu protiv presude [Ac. br. 9886/2021] Apelacionog suda od 10. avgusta 2023. godine zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava, navodeći (i) da je Limak Kosova imao obavezu da obnovi ugovor o radu jer se radilo o radnom mestu koje je po prirodi bilo stalno i da je u konkretnom slučaju došlo do kolektivnog otpuštanja i zapošljavanja novih radnika na tim radnim mestima; i (ii) da je bio diskriminisan na poslu zbog toga što su redovni sudovi u sličnim slučajevima odlučili da je Limak Kosova imao za obavezu da obnovi ugovor o radu i da mu ugovor o radu nije produžen zbog toga što je učestvovao u štrajku.
27. Dana 6. novembra 2023. godine, Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 444/2023] odbio, kao neosnovanu, reviziju podnosioca zahteva podnetu protiv presude [Ac. br. 9886/2021] Apelacionog suda. Vrhovni sud je obrazložio (i) da je radni odnos bio zasnovan na određeno vreme pa stoga tužiocu nije obnovljen ugovor o radu i da je isti istekao po sili zakona; (ii) da ne stoje ni navodi u reviziji koji se odnose na tvrdnju da se u ovom slučaju radi o kolektivnom otpuštanju sa posla, odnosno članu 76. (Kolektivna udaljenost sa rada) Zakona o radu, iz razloga što se on odnosi na ugovore na neodređeno vreme, kada je otkaz ugovora o radu od strane poslodavaca opravdan iz ekonomskih, tehničkih ili organizacionih razloga, što ovde nije slučaj jer se u konkretnoj građanskopravnoj stvari radi o ugovoru o radu po sili zakona, koji prestaje i po isteku vremena trajanja ugovora.

Navodi podnosioca zahteva

28. Podnositelj zahteva navodi da su osporenim presudom Vrhovnog suda povređena njegova osnovna prava i slobode zagarantovana članovima 3. [Jednakost pred zakonom], 24. [Jednakost pred zakonom], 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i 46. [Zaštita imovine] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje), članom 14. (Zabrana diskriminacije), članom 1. Protokola br. 12 (Opšta zabrana diskriminacije) i članom 1. Protokola br. 1 (Zaštita imovine) EKLJP.
- I. *Povodom navoda o povredi članova 3. i 24. Ustava u vezi sa članom 14. i članom 1. Protokola br. 12 EKLJP*
29. Podnositelj zahteva naglašava da je pravo na jednakost pred zakonom i nediskriminaciju zagarantovano ne samo članovima 3. i 24. Ustava, već i članom 14. i članom 1. Protokola br. 12 EKLJP, kao i članom 5. Zakona o radu.
30. U prilog svom navodu, podnositelj zahteva se poziva na sudsku praksu ESLJP-a, odnosno na predmet [Danilenkov i drugi protiv Rusije](#), u kome je ESLJP utvrdio da država nije uspela da pruži delotvornu sudsku zaštitu od diskriminacije po osnovu članstva u sindikatu radnika štrajkača koji su otpušteni sa posla (vidi predmet ESLJP-a [Danilenkov i drugi protiv Rusije](#), br. 67336/01, presuda od 10. decembra 2009. godine, stav 136). Takođe, podnositelj zahteva se poziva i na predmet [Zakharova i drugi protiv Rusije](#), u kome je ESLJP utvrdio da država nije ispunila svoje pozitivne obaveze za zaštitu od diskriminacije zbog toga što je poslodavac preduzeo kaznene mere protiv čelnika sindikata (vidi predmet ESLJP-a [Zakharova i drugi protiv Rusije](#), br. 12736/10, presuda od 8. marta 2022. godine, stav 48).
31. Konkretnije, podnositelj zahteva smatra da je Limak Kosova pokušao da zakamufliira kazneni tretman koji je učinjen prema njemu i ostalim radnicima, sa obrazloženjem da im ugovor o radu nije produžen po isteku vremena njegovog trajanja. S tim u vezi, podnositelj

zahteva naglašava da je ovo utvrdio Osnovni sud i da jasan dokaz koji dokazuje diskriminatorski i kazneni pristup prema radnicima koji u učestvovali u štrajku predstavlja činjenica da je odmah nakon što su on i 60 (šezdeset) drugih radnika kolektivno otpušteni, Limak Kosova zaposlio 50 (pedeset) novih radnika, uključujući i radnika za radno mesto na kojem je radio podnosilac zahteva.

32. Podnosilac zahteva se dalje poziva na sudsku praksu Suda i ESLJP-a, navodeći da je “*diskriminatorno postupanje zakonito ako je zasnovano na zakonu; ako postoji objektivno opravdanje i legitiman cilj i ako je srazmerno (vidi, inter alia, predmete ESLJP-a [Carson i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva, 2010](#); [Unal Tekeli protiv Turske, 2004](#); i slučajeve Ustavnog suda [KO01/17](#), [KO119/10](#))*”. Prema rečima podnosioca zahteva, nijedan od ovih uslova nije ispunjen i ne postoje objektivno opravdanje i legitiman cilj za kažnjavanje radnika kao rezultat sindikalnog delovanja i u njegovom slučaju je povređeno pravo na nediskriminaciju prema članovima 3. i 24. Ustava, kao i članu 14. i članu 1. Protokola br. 12 EKLJP.

II. Povodom navoda o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP

33. Podnosilac zahteva pred Sudom tvrdi da je presudom [Rev. br. 444/2023] Vrhovnog suda povređeno njegovo pravo na pravično i nepristrasno suđenje zagarantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, odnosno (i) pravo na obrazloženu sudsku odluku; i (ii) načelo pravne sigurnosti, kao rezultat nedoslednosti sudskog odlučivanja, kao i neizvršenja odluke Inspektorata rada.

(i) Povodom navoda o nepostojanju obrazložene sudske odluke

34. Podnosilac zahteva pred Sudom naglašava da je, prema sudskoj praksi ESLJP-a i Suda, pravo na obrazloženu sudsku odluku usko povezano sa pravilnim sprovođenjem pravde i da samo donošenjem obrazložene sudske odluke može biti javne kontrole sprovođenja pravde. S tim u vezi, podnosilac zahteva dodaje da je neophodno da se u odlukama sudova na potpun i jasan način navedu razlozi na kojima se one zasnivaju.
35. Podnosilac zahteva naglašava da se Ustavni sud u svojoj sudskoj praksi dosledno pridržavao tumačenja ESLJP-a, prema kojima je pravo na obrazloženu sudsku odluku povređeno onda kada sudovi nisu razmotrili neke od bitnih navoda ili argumenata stranaka. S tim u vezi, podnosilac zahteva se poziva na slučajeve Suda, u kojima je isti utvrdio povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje zbog neobrazloženosti sudskih odluka, odnosno na slučajeve [KI135/14](#), [KI138/15](#), [KI22/16](#), [KI177/19](#).
36. U prilog navodu o neobrazloženosti sudske odluke, podnosilac zahteva se poziva na slučaj Suda [KI138/15](#), u kojem je on ocenio da je izostanak potpunog ispitivanja navoda podnosioca zahteva od strane Vrhovnog suda i nižestepenih sudova predstavljao nepremostivi nedostatak (vidi slučaj Suda [KI138/15](#), podnosilac “*Sharr Beteiligungs GmbH*” d.o.o, presuda od 4. septembra 2017. godine). Podnosilac zahteva dodaje da je do takve povrede prava na obrazloženu sudsku odluku došlo i u njegovom slučaju zbog činjenice da Vrhovni sud nije odgovorio na njegov glavni navod da ga je Limak Kosova kaznio zbog njegovog učešća u štrajku iz avgusta 2019. godine. Podnosilac zahteva dalje navodi da ni na njegov drugi glavni navod iznet u toku sudskih postupaka, da je poslodavac zloupotrebio položaj jačega, omalovažavajući dostojanstvo radnika u suprotnosti sa stavom 1. člana 5. Zakona o radu koji zabranjuje diskriminaciju, nije odgovoreno, što je dovelo do povrede prava na obrazloženu sudsku odluku, zagarantovanog članom 31. Ustava.

37. Nadalje, podnosilac zahteva naglašava da je u reviziji izneo navod da je njegov predmet tretiran drugačije od strane Apelacionog suda u poređenju sa predmetom V.K, koji predmet je identičan sa podnosiocem predmetom, i da se Apelacioni sud pozvao na nekoliko predmeta koji su imali činjenično stanje koje je bilo potpuno drugačije od predmeta podnosioca zahteva. Međutim, podnosilac zahteva tvrdi da se Vrhovni sud uopšte nije bavio ovim navodima koji su izneti u reviziji.

(ii) *Povodom navoda o povredi načela pravne sigurnosti*

38. Povodom navoda o povredi načela pravne sigurnosti, podnosilac zahteva naglašava da su Apelacioni i Vrhovni sud povredili načelo pravne sigurnosti zbog nedoslednog pristupa sudova u odnosu na radnike Limak Kosova, uključujući i njegov slučaj. U prilog ovom navodu, podnosilac zahteva dodaje da su “[...] sudovi na Kosovu sledili različite pristupe, donoseći protivrečne odluke i dajući različite sudske epiloge postupcima koji su sprovedeni za iste slučajeve”.

39. Podnosilac zahteva naglašava da Vrhovni sud ne samo da nije uspeo da ujednači sudsku praksu, već da je u njegovom, ali i u slučaju nekoliko drugih radnika, u velikoj meri doprineo sudskoj nedoslednosti. S tim u vezi, podnosilac zahteva se u svom zahtevu poziva na nekoliko predmeta radnika Limak Kosova u kojima su, prema njegovim rečima, sudovi imali različite pristupe, konkretnije, na predmete radnika V.K, L.H, E.A, B.A. i SH.G.D. S tim u vezi, podnosilac zahteva dodaje da gore navedeni predmeti sadrže činjenično stanje koje je slično njegovom predmetu, ali da je njihov epilog nekonzistentan sa njegovim predmetom, pošto je on izgubio radno mesto, dok su se ostali radnici vratili na ranije radno mesto. Shodno tome, prema podnosiocu zahteva, nedoslednost istaknuta u sudskom odlučivanju brutalno narušava načelo pravne sigurnosti, zagarantovano članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP, a takođe narušava i načelo sigurnosti pred zakonom zagarantovano članovima 3. i 24. Ustava.

40. Povodom svog navoda o povredi načela pravne sigurnosti, podnosilac zahteva naglašava da neizvršenje odluke Inspektorata rada, kojom je odlučeno da se ponište obaveštenja o neobnavljanju ugovora o radu nekolicini radnika Limak Kosova, uključujući i podnosioca zahteva, predstavlja povredu načela pravne sigurnosti, a samim tim i povredu prava na pravično i nepristrasno suđenje. S tim u vezi, podnosilac zahteva, pozivajući se na slučaj Suda br. KI94/13, dodaje da je Sud, pozivajući se na sudsku praksu ESLJP-a, utvrdio da se izvršenje pravosnažne i izvršne odluke mora smatrati sastavnim delom prava na pravično i nepristrasno suđenje (vidi slučaj Suda [KI94/13](#), podnosioci *Avni Doli, Mustafa Doli, Zija Doli i Xhemile Osmanaj*, presuda od 10. februara 2014. godine, stav 82).

III. *Povodom navoda o povredi člana 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola br. 1 EKLJP*

41. Podnosilac zahteva naglašava da je pravo na imovinu zagarantovano članom 46. Ustava i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP. S tim u vezi, podnosilac zahteva dodaje da je “*Ustavni sud Kosova, oslanjajući se na sudsku praksu ESLJP-a, u mnogim slučajevima tumačio pravne granice zaštite imovinskih prava. Naime, Ustavni sud je protumačio da se imovinsko pravo sastoji od tri različita pravila. Prvo pravilo, koje je opšte prirode, izražava načelo mirnog uživanja imovine. Drugo pravilo odnosi se na lišavanje imovine i podvrgava ga izvesnim uslovima. Treće pravilo priznaje državama, između ostalog, pravo da kontrolišu korišćenje imovine u skladu sa*

opštim interesom, primenjujući one zakone koje smatraju potrebnim za tu svrhu (vidi slučajeve Ustavnog suda [KI 50/16](#), [KI 86/18](#), kao i predmete ESLJP-a [Sporrong i Lonroth protiv Švedske](#); [James i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva](#)”.

42. U nastavku, podnosilac zahteva dodaje da, prema sudskoj praksi ESLJP-a i Suda, značenje imovinskih prava obuhvata ne samo postojeću imovinu, već i “legitimna očekivanja” da će doći do uživanja imovinskog prava. S tim u vezi, podnosilac zahteva se poziva na predmete ESLJP-a [Pine Valley Developments Ltd i drugi protiv Irske](#), br. 12742/87, presuda od 29. novembra 1991. godine; [Pressos Compania Naviera S.A. i drugi protiv Belgije](#), br. 17849/91, presuda od 20. novembra 1995. godine; kao i na slučajeve Suda [KI44/18](#), podnosilac “Mega Shop”, rešenje o neprihvatljivosti od 8. maja 2019. godine; [KI194/18](#), podnosioci Kadri Muriqi i Zenun Muriqi, rešenje o neprihvatljivosti od 5. februara 2020. godine i [KI86/18](#), podnositeljka Slavica Đorđević, presuda od 3. februara 2021. godine.
43. Shodno tome, podnosilac zahteva tvrdi da je njegovo pravo na imovinu koje je zagarantovano članom 46. Ustava i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP, povređeno kao rezultat lišenja ličnih primanja i drugih materijalnih koristi koje proističu iz radnog odnosa, koji je raskinut diskriminatornom odlukom poslodavca, kao i zbog njegovog legitimnog očekivanja na osnovu odluke Inspektorata rada.
44. Podnosilac zahteva smatra da je njegov slučaj primer flagrantne zloupotrebe osnovnih ustavnih prava radnika u zemlji od strane moćne i uticajne kompanije i da je on kažnjen time što mu nije produžen radni odnos kao rezultat njegovog učesća u sindikalnoj aktivnosti, odnosno u štrajku iz avgusta 2019. godine. U ovom aspektu, podnosilac zahteva tvrdi da su Vrhovni i Apelacioni sud, preinačenjem presude Osnovog suda, proizvoljno i pogrešno postupili u njegovom predmetu zbog činjenice da su ga protumačili samo prema relevantnim članovima Zakona o radu, kojima je utvrđeno pravo poslodavca da ne obnovi ugovor o radu. Prema navodima podnosioca zahteva, “suština pravne stvari nije da li poslodavac ima pravo da ne obnovi ugovor o radu koji je zaključen na određeno vreme, već da li ima pravo da ne obnovi ugovor/ne produži radni odnos, kao kaznenu meru za učesće u štrajku koji je organizovao Sindikat”.
45. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda (i) da proglasi zahtev prihvatljivim; (ii) da utvrdi da su presuda [Rev. br. 444/2023] Vrhovnog suda u vezi sa presudom [Ac. br. 9886/2021] u suprotnosti sa članovima 3, 24, 31. i 46. Ustava; (iii) da proglasi ništavim presude Vrhovnog i Apelacionog suda; (iv) da vrati predmet Apelacionom sudu na ponovno odlučivanje; i (v) da naloži Apelacionom sudu da odluči o predmetu u skladu sa presudom Ustavnog suda.

RELEVANTNE USTAVNE I ZAKONSKE ODREDBE

USTAV REPUBLIKE KOSOVO

Član 3. [Jednakost pred zakonom]

“1. Republika Kosovo je multietničko društvo, koje se sastoji od Albanaca i ostalih zajednica, kojom se upravlja na demokratski način, poštujući vladavinu zakona, preko zakonodavnih, izvršnih i pravosudnih institucija.

2. Sprovođenje javne vlasti u Republici Kosovo se zasniva na načelu jednakosti svih građana pred zakonom i poštovanju međunarodno priznatih prava i osnovnih

sloboda, kao i zaštiti prava i učešća svih zajednica i njihovih pripadnika”.

Član 24.
[Jednakost pred zakonom]

- “1. Pred zakonom su svi jednaki. Svako ima pravo na jednaku zakonsku zaštitu, bez diskriminacije.
2. Niko se ne sme diskriminisati na osnovu rase, boje, pola, jezika, veroispovesti, političkog ili nekog drugog uverenja, nacionalnog ili društvenog porekla, veze sa nekom zajednicom, imovine, ekonomskog ili socijalnog stanja, seksualnog opredeljenja, rođenja, ograničene sposobnosti ili nekog drugog ličnog statusa.
3. Načelo jednakosti pred zakonom ne sprečava sprovođenje i usvajanje privremenih mera, neophodnih za zaštitu i napredak prava pojedinaca i grupa koje nisu jednake. Takve mere se mogu sprovesti samo do ostvarenja cilja radi kojeg su uspostavljene”.

Član 31.
[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

- “1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.
2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda. [...]”

Član 46.
[Zaštita imovine]

- “1. Garantuje se pravo na imovinu.
2. Korišćenje imovine je regulisano zakonom, u skladu sa javnim interesom.
3. Niko se ne može arbitrarno lišiti lične imovine. Republika Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo mogu izvršiti eksproprijaciju imovine ako je ista u skladu sa zakonom, ako je neophodna ili adekvatna za postizanje javnih ciljeva ili podržavanje javnog interesa, a za koju se vrši neposredna adekvatna kompenzacija licu ili licima, imovina kojih se eksproprijira.
4. O sporovima koje uzrokuje neko delo Republike Kosovo ili javne vlasti Republike Kosovo, a koji se smatraju eksproprijacijom, odlučuje nadležni sud.
5. Intelektualno pravo je zaštićeno zakonom”.

EVROPSKA KONVENCIJA O LJUDSKIM PRAVIMA

Član 6.
(Pravo na pravično suđenje)

- “1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri

koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde”.

Član 14.
(Zabrana diskriminacije)

“Uživanje prava i sloboda predviđenih u ovoj Konvenciji obezbeđuje se bez diskriminacije po bilo kom osnovu, kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, veroispovest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili socijalno poreklo, veza s nekom nacionalnom manjinom, imovno stanje, rođenje ili drugi status”.

Član 1. Protokola br. 12
(Opšta zabrana diskriminacije)

“1. Svako pravo koje zakon predviđa ostvarivaće se bez diskriminacije po bilo kom osnovu kao npr. polu, rasi, boji kože, jeziku, veroispovesti, političkom i drugom uverenju, nacionalnom ili društvenom poreklu, povezanosti s nacionalnom manjinom, imovini, rođenju ili drugom statusu.
2. Javne vlasti neće ni prema kome vršiti diskriminaciju po osnovima kao što su oni pomenuti u stavu 1”.

Zakon br. 03/L-212 o radu

Član 5.
(Zabrana diskriminacije u zapošljavanju)

“1. Diskriminacija je zabranjena u zapošljavanju i u profesiji, vezano sa rekrutovanje u zaposlenosti, treiranje, promisanje zapošljavanja, uslove zaposlenja, disciplinske mere anuliranja ugovora ili drugih pitanja uređena ovim zakonom i drugim važećim zakonima.
2. Zabranjuje se neposredna ili posredna diskriminacija lica sa ograničenim sposobnostima prilikom zapošljavanja, unapređenja na radnom mestu i stručno uzdizanje, ako je za to radno mesto sposoban da obavlja posao na adekvatan način.
3. Ne smatra se diskriminacija, svaka razlika izuzeće ili davanje prednosti, u vezi nekog određenog radnog mesta, na osnovu kriterijuma koji se traži i određuje za to radno mesto.
4. Poslodavac je obavezan da tokom zaposlenja radnika, za isto radno mesto odredi kriterije i jednake mogućnosti kao za ženske tako i za muškarce.
5. Odredbe Zakona br. 2004/3 protiv diskriminacije, direktno će se primeniti kada je u pitanju radni odnos zasnovan između zaposlenog i poslodavca”.

Član 10.
(Ugovor o radu)

[...]

- 2. Ugovor o radu može se zaključiti:*
- 2.1. na neodređeno vreme;*
 - 2.2. na određeno vreme; i*
 - 2.3. na posebne poslove i zadatke.*

[...]

5. Ugovor za jedan određeni period koja se zasniva na jasan način ili samorazumljiv za jedan period dužeg od deset (10) godine, zaposlenja smatra se kao ugovor za neodređeno vreme”.

Član 67.
(Prestanak ugovora o radu prema važećem zakonu)

“1. Ugovor za rad prema zakona na snagu se prekida:

[...]

1.3. isteka vremena trajanja ugovora;

[...]”

Član 71.
(Obaveštenje o raskidu ugovora o radu)

“2. Poslodavac ima pravo da raskine Ugovor o radu na ograničeno vreme uz obaveštenje od trideset (30) kalendarskih dana, Poslodavac koji ne namerava obnoviti ugovor za određeni period treba da informiše zaposlenog najmanje trideset (30) dana pre isteka ugovora .Neuspeh da nastupa na ovaj način će dati zaposlenom pravo da produži za dodatnih trideset (30) kalendarskih dana uz isplatu pune plate”.

Zakon br. 03/L-200 o štrajku

Član 13.
(Zaštita prava radnika tokom štrajka)

“1. Za organizatore štrajka, učesnika na štrajku i drugih zaposlenih koji podržavaju štrajk, ne mogu se preduzeti disciplinske mere ili materijalne prema zaposlenom radniku, takođe ne može da mu se prekine radni odnos.

2. Tokom organizovanog štrajka po uslovima određenim zakonom, poslodavci ne mogu zaposliti nove radnike koji će zameniti radnike koji su na štrajku”.

Ocena prihvatljivosti zahteva

46. Sud prvo razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, predviđeni Zakonom i dalje precizirani Poslovníkom.
47. Kao početnu napomenu, Sud primećuje da su predmetna stvar zahteva, kao i navodi koji su izneti u njemu, slični nizu drugih zahteva o kojima je Sud već doneo odluku da su neprihvatljivi kao očigledno neosnovani (vidi, slučajeve Suda [KI164/23](#), [KI173/23](#), [KI174/23](#), [KI175/23](#), [KI176/23](#) i [KI201/23](#) (spojeni slučajevi), sa podnosiocima *Murat Sylá*, *Gentian Sylá*, *Shqipe Kelmendi*, *Rinor Sogojeva*, *Asdren Mustafaj* i *Besnik Elshani*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. februara 2024. godine).
48. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

49. Sud, takođe, razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Zakonom. S tim u vezi, Sud se poziva na članove 47. (Individualni zahtevi), 48. (Tačnost podneska) i 49. (Rokovi) Zakona, kojima je propisano:

Član 47.
(Individualni zahtevi)

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.
(Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
(Rokovi)

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku [...]”.

50. Što se tiče ispunjenosti ovih uslova, Sud pre svega naglašava da je podnosilac zahteva ovlašćena strana, koja osporava akt javnog organa, odnosno presudu [Rev. br. 444/2023] Vrhovnog suda od 6. novembra 2023. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva propisana zakonom. Podnosilac zahteva je takođe jasno naglasio prava i slobode za koja tvrdi da su povređena, u skladu sa zahtevima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokom koji je određen u članu 49. Zakona.

51. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti predviđene u pravilu 34. (Kriterijumi prihvatljivosti) Poslovnika. Stav (2) pravila 34. Poslovnika utvrđuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmatra zahtev, uključujući i uslov da zahtev nije očigledno neosnovan. S tim u vezi, stav (2) pravila 34. precizira:

“(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju”.

52. Sud najpre naglašava da gore navedeno pravilo, zasnovano na sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) i sudskoj praksi Suda, omogućava poslednje pomenutom da proglašava zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum

slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao “očigledno neosnovan” u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može sadržati. Poslednje pomenuti se na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi “četvrtog stepena”; (ii) navodi koje karakteriše “jasno ili očigledno odsustvo povrede”; (iii) “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi; i na kraju, (iv) “konfuzni i nejasni” navodi (vidi predmete ESLJP-a [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), br. 4241/03, presuda od 28. januara 2011. godine, stav 55; [Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine, kao i slučajeve Suda [K104/21](#), podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. aprila 2021. godine, stav 26; i [K1107/21](#), podnosilac *Ramiz Hoti*, rešenje o neprihvatljivosti od 21. oktobra 2021. godine, stav 53).

53. U kontekstu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno prilikom ocene da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će najpre podsetiti na suštinu slučaja sadržanog u ovom zahtevu i relevantne navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde sudske prakse ESLJP-a, u skladu sa kojom je on, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
54. Sud primećuje da je suština ovog slučaja povezana sa obaveštenjem Limak Kosova o neobnavljanju ugovora o radu na određeno vreme podnosiocu zahteva. Protiv tog obaveštenja, podnosilac zahteva je izjavio žalbu žalbenim instancama poslodavca, a ta žalba je odbijena kao neosnovana. Nakon toga, podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu, kojom je tražio poništenje obaveštenja o neobnavljanju ugovora o radu, vraćanje na radno mesto i naknadu ličnih dohodaka. Osnovni sud je svojom presudom usvojio, kao osnovan, tužbeni zahtev podnosioca zahteva i ocenio (i) da je Limak Kosova imao obavezu da produži ugovor o radu jer se radilo o radnom mestu koje je po svojoj prirodi bilo stalno; (ii) da je ugovor o radu predviđao mogućnost produženja ugovora; i (iii) da podnosiocu zahteva nije produžen ugovor o radu zbog toga što je on učestvovao u štrajku. Međutim, nakon žalbe Limak Kosova, Apelacioni sud je preinačio presudu Osnovnog suda na taj način što je odbio, kao neosnovan, tužbeni zahtev podnosioca zahteva za poništenje obaveštenja o neobnavljanju ugovora o radu i vraćanje na ranije radno mesto jer je utvrdio da Limak Kosova nije nezakonito raskinuo radni odnos podnosiocu zahteva i da se kod ugovora o radu na određeno vreme ne zahteva da se navedu razlozi u vezi sa neobnavljanjem ugovora o radu. Nalaze Apelacionog suda je potvrdio i Vrhovni sud, koji je odbio, kao neosnovan, reviziju podnosioca zahteva jer je utvrdio da je radni odnos bio zasnovan na određeno vreme i da mu ugovor o radu nije obnovljen jer je isti istekao po sili zakona.
55. Podnosilac zahteva osporava gore navedena utvrđenja Vrhovnog i Apelacionog suda navodeći da su njihovim presudama povređena njegova osnovna prava i slobode zagarantovane članom 3. [Jednakost pred zakonom], članom 24. [Jednakost pred zakonom], članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 46. [Zaštita imovine] Ustava, kao i članom 6. (Pravo na pravično suđenje), članom 14. (Zabrana diskriminacije), članom 1. Protokola br. 1 (Zaštita imovine) i članom 1. Protokola br. 12 (Opšta zabrana diskriminacije) EKLJP.
56. U nastavku, Sud će razmotriti navode podnosioca zahteva koji se odnose na (i) povredu prava na pravično suđenje zagarantovanog članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP, kao

rezultat nepostojanja obrazložene odluke i povredu načela pravne sigurnosti kao rezultat nedoslednosti sudske prakse; (ii) povredu prava na jednakost pred zakonom zagarantovanog članovima 3. i 24. Ustava i članom 14. EKLJP; i (iii) povredu prava na imovinu zagarantovanog članom 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola br. 1 EKLJP.

(i) Povodom navoda o povredi prava na pravično suđenje zagarantovanog članom 31. Ustava i članom 6. EKLJP

(a) Povodom navoda o povredi prava na pravično suđenje kao rezultat nepostojanja obrazložene sudske odluke

57. Kada je u pitanju pravo na obrazloženu odluku, Sud naglašava da na osnovu sudske prakse ESLJP-a, koju je usvojio i Sud, proizilazi, između ostalog, (i) da garancije sadržane u stavu 1. člana 6. EKLJP i članu 31. Ustava, obuhvataju i obavezu sudova da navedu dovoljna obrazloženja svojih odluka; (ii) da obrazložena sudska odluka pokazuje strankama da je njihov predmet zaista razmotren; (iii) da niži sud ili državni organ vlasti mora dati takve razloge i obrazloženja koja omogućavaju strankama da delotvorno iskoriste svako postojeće pravo na žalbu; (iv) da stav 1. člana 6. EKLJP i član 31. Ustava obavezuju sudove da obrazlože svoje odluke, ali da se ovo ne može tumačiti u tom smislu da nalaže da se iscrpno odgovori na svaki izneti argument; i (v) da od prirode same odluke koju sud donosi zavisi da li je sud dužan da je obrazloži i da se o tome može odlučivati samo u svetlu okolnosti datog predmeta: neophodno je da se, između ostalog, uzmu u obzir različite vrste podnesaka koje stranka može da podnese sudu, kao i razlike koje postoje između pravnih sistema država u pogledu zakonskih odredaba, običajnih pravila, pravnih stanovišta i prezentiranja i izrade presude (za detaljniju razradu u vezi sa načelima obrazložene sudske odluke, vidi, predmete ESLJP-a [Suominen protiv Finske](#), br. 37801/97, presuda od 1. jula 2003. godine, stav 34; [Hirvisaari protiv Finske](#), br. 49684/99, presuda od 25. decembra 2001. godine, stav 30; [Van de Hurk protiv Holandije](#), br. 16034/90, presuda od 19. aprila 1994. godine, stav 61; [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 26; [Perez protiv Francuske](#), br. 47287/99, presuda od 12. februara 2004. godine, stav 81; [Ruiz Toria protiv Španije](#), br. 18390/91, presuda od 9. decembra 1994. godine, stav 29; kao i slučajeve Suda [KI143/22](#), podnosilac *Hidroenergji d.o.o.*, presuda od 15. decembra 2022. godine, stavovi 113-124; i [KI164/23](#), [KI173/23](#), [KI174/23](#), [KI175/23](#), [KI176/23](#) i [KI201/23](#), podnosioci *Murat Syla*, *Gentian Syla*, *Shqipe Kelmendi*, *Rinor Sogojeva*, *Asdren Mustafaj* i *Besnik Elshani*, citiran iznad, stavovi 148-150).
58. U okolnostima konkretnog slučaja, a povodom navoda podnosioca zahteva da Apelacioni i Vrhovni sud nisu obrazložili svoje odluke po pitanju prestanka radnog odnosa kao rezultat njegovog učešća u štrajku iz 2019. godine, Sud primećuje da je Apelacioni sud, oslanjajući se na podstav 1.3 stava 1. člana 67. i stav 2. člana 71. Zakona o radu, ocenio da se kod ugovora o radu na određeno vreme ne zahteva navođenje razloga za prestanak radnog odnosa pošto su ugovorne strane svesne da radni odnos prestaje istekom tog vremenskog perioda i da je Limak Kosova imao obavezu da samo obavesti podnosioca zahteva o prestanku radnog odnosa 30 dana pre njegovog isteka, što je u konkretnom slučaju poslodavac i učinio.
59. Što se pak tiče učešća podnosioca zahteva u štrajku, proizilazi da je Apelacioni sud obrazložio svoju odluku, navodeći da je "[...] izjavama svedoka datim u toku postupka pred prvostepenim sudom, Apelacioni sud utvrdio i činjenicu da je tužilac bio učesnik štrajka koji su organizovali radnici aerodroma tokom avgusta 2019. godine i da su nakon okončanja štrajka postigli sporazum tako da je jedna od tačaka sporazuma bila da

poslodavac neće preduzimati nikakve radnje kako bi se osvetio radnicima koji su učestvovali u štrajku.

Po oceni Apelacionog suda u konkretnom slučaju, ovaj sud nije mogao da dođe do zaključka da tužbeni zahtev tužioca treba usvojiti zbog toga što je izvođenjem dokaza koji se nalaze u spisima predmeta našao da tuženi nije nezakonito prekinuo radni odnos, kako je to utvrdio prvostepeni sud. Dakle, tužilac je sa tuženim zaključio ugovor o radu na određeno vreme [...].

60. Takođe, Sud primećuje da se Vrhovni sud složio sa pravnim stanovištem Apelacionog suda, ocenivši odlučujuću činjenicu da je radni odnos bio zasnovan na određeno vreme, da je isti istekao po sili zakona i da je poslodavac ispunio jedinu obavezu koju je imao da na vreme obavesti podnosioca zahteva o njegovom neobnavljanju. Pored toga, a povodom navoda podnosioca zahteva o tome da su on i drugi radnici kolektivno otpušteni sa posla, ističe se da se odredba o kolektivnom otpuštanju sa posla kada je takav otkaz opravdan iz ekonomskih, tehničkih ili organizacionih razloga, odnosi na slučajeve u kojima radnici imaju stalni radni odnos, *“što ovdje nije slučaj, jer se u konkretnoj građanskoj stvari radi o ugovoru o radu po sili zakona, odnosno odredbi člana 67.1, 1.3 [Zakona o radu], koji predviđa da ugovor o radu po sili zakona, između ostalog, prestaje i “istekom vremena trajanja ugovora”, kakva je i konkretna građanskojpravna stvar”*.
61. S tim u vezi, Sud primećuje da su, u suštini, Apelacioni i Vrhovni sud, svojim presudama, odbili navod podnosioca zahteva, iznevši obrazloženje u vezi sa njim, odnosno razjasnivši činjenicu da je ugovor o radu između podnosioca zahteva i Limak Kosova zaključen na određeno vreme, i da samim tim, na osnovu podstava 3. stava 1. člana 67. i stava 2. člana 71. Zakona o radu, ugovor na određeno vreme prestaje istekom vremena njegovog trajanja i da je Limak Kosova obavestio podnosioca zahteva o neobnavljanju ugovora o radu u zakonskom roku, odnosno 30 dana pre njegovog isteka. Isti su takođe odgovorili podnosiocu zahteva u odnosu na njegovo učešće u štrajku, kao i u vezi sa pitanjem kolektivnog otpuštanja i okolnostima u kojima je ono bilo primenljivo.
62. S tim u vezi, Sud se poziva i na Načelni stav [152/2023] Vrhovnog suda od 26. jula 2023. godine, prema kojem se u sporovima iz radnih odnosa koji su zaključeni nakon 1. januara 2015. godine, u vezi sa pitanjem kada se neki radni odnos zaključen na određeno vreme smatra ugovorom zaključenim na neodređeno vreme, primenjuje član 10. Zakona o radu koji predviđa da se ugovor koji se obnavlja na period duži od deset (10) godina smatra ugovorom na neodređeno vreme, a ne primenjuje se član 10. stav 5. Opšteg kolektivnog sporazuma koji je zaključen 18. marta 2014. godine i koji predviđa da se ugovor na određeno vreme koji se obnavlja na period duži od tri (3) godine smatra ugovorom na neodređeno vreme.
63. U svetlu napred navedenog, Sud ocenjuje da su Apelacioni i Vrhovni sud naveli dovoljno razloga za odbijanje tužbenog zahteva podnosioca zahteva, na osnovu svih njihovih prethodno prikazanih argumenata.
64. Shodno tome, Sud ocenjuje da navodi podnosioca zahteva o povredi prava na obrazloženu sudsku odluku predstavljaju navode koji spadaju u kategoriju *“nepotkrepljenih ili neobrazloženih”* navoda i da su isti, kao takvi, očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika.

(b) *Povodom navoda o povredi načela pravne sigurnosti kao rezultat nedoslednosti sudskog odlučivanja i neizvršenja odluke Inspektorata rada*

65. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da su Apelacioni i Vrhovni sud svojim presudama prekršili načelo pravne sigurnosti zbog nedoslednog pristupa u odlučivanju u odnosu na radnike Limak Kosova, konkretno u predmetima radnika V. K., L. H., E.A., B.A. i SH.G.D. Takođe, podnosilac zahteva navodi da se neizvršenjem odluke Inspektorata rada, kojom je odlučeno da se ponište obaveštenja o neobnavljanju ugovora o radu nekolicini radnika Limak Kosova, krši načelo pravne sigurnosti.
66. Što se tiče osnovnih načela koja se odnose na doslednost sudske prakse, Sud podseća da su njegova sudska praksa i sudska praksa ESLJP-a rezultirale sa četiri osnovna načela koja karakterišu analizu u pogledu doslednosti sudske prakse, a to su: (i) da je pravna sigurnost ugrađena u sve članove EKLJP-a i ljudska prava zagarantovana Ustavom i predstavlja jedan od osnovnih aspekata vladavine prava; (ii) da ne postoji stečeno pravo na usaglašenost sudske prakse; (iii) da razlika nije nužno u suprotnosti sa EKLJP; i (iv) da nije njegova dužnost, osim u slučajevima očigledne proizvoljnosti, da dovodi u pitanje način na koji domaći sudovi tumače nacionalno zakonodavstvo (za detaljniju razradu gore navedenih načela vidi predmete ESLJP-a [Borg protiv Malte](#), br. 37537/13, presuda od 12. aprila 2016. godine, stav 107; [Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske](#), br. 13279/05, presuda od 20. oktobra 2011. godine, stavovi 51, 53 i 56; kao i slučajeve Suda [KI42/17](#), podnosilac [Kushtrim Ibraj](#), rešenje o neprihvatljivosti od 5. decembra 2017. godine, stavovi 33-38; [KI175/20](#), podnosilac [Kosovska agencija za privatizaciju](#), rešenje o neprihvatljivosti od 26. marta 2021. godine, stavovi 55-61 i [KI76/22](#), podnosilac [Admir Salihi](#), rešenje o neprihvatljivosti od 12. aprila 2023. godine, stavovi 54-61).
67. Sud, nadalje, naglašava da je ESLJP prilikom razvoja osnovnih načela kroz svoju sudsku praksu, koja je usvojena i od strane Suda, uspostavio tri osnovna kriterijuma da bi utvrdio da li navodna razlika predstavlja povredu člana 6. EKLJP-a, a to su: (i) da li su razlike u sudskoj praksi “*duboke i dugotrajne*”; (ii) da li unutrašnje pravo predviđa mehanizme koji mogu da reše takve neusaglašenosti; i (iii) da li su ti mehanizmi primenjeni i kakvo je bilo njihovo dejstvo (vidi predmete ESLJP-a [Nejdet Şahin i Perihan Şahin protiv Turske](#), citiran iznad, stav 53, [Borg protiv Malte](#), citiran iznad, stav 108, [Lupeni Grkokatolička parohija i drugi protiv Rumunije](#), citiran iznad, 116 i slučajeve Suda [KI42/17](#), podnosilac [Kushtrim Ibraj](#), citiran iznad, stav 39, [KI175/20](#), podnosilac [Kosovska agencija za privatizaciju](#), citiran iznad, stav 60; i [KI76/22](#), podnosilac [Admir Salihi](#), citiran iznad, stav 60).
68. U vezi sa konkretnim slučajem, Sud još jednom naglašava da podnosilac zahteva tvrdi da su Apelacioni i Vrhovni sud povredili načelo pravne sigurnosti zbog nedoslednog pristupa u odlučivanju u predmetima radnika V.K., L.H., E.A., B.A. i SH.G.D. Međutim, u prilog svom argumentu o nedoslednom pristupu u sudskom odlučivanju, Sud ističe da je iz gore navedenih predmeta, podnosilac svom zahtevu priložio 2 (dve) presude Vrhovnog suda, odnosno presude u predmetima radnika B.A. i SH.G.D., kao i 1 (jednu) presudu Apelacionog suda u predmetu radnika V.K.
69. S tim u vezi, Sud ocenjuje da i na osnovu njegove sudske prakse nije moguće utvrditi postojanje “*dubokih i dugotrajnih razlika*” u sudskoj praksi Apelacionog i Vrhovnog suda koje krše načelo pravne sigurnosti, pozivajući se na 2 (dve) presude Vrhovnog suda i 1 (jednu) presudu Apelacionog suda (vidi slučajeve Suda [KI29/17](#), podnosilac [Adem Zhegrova](#), rešenje o neprihvatljivosti od 5. septembra 2017. godine, stav 58 i [KI164/23](#),

[KI173/23](#), [KI174/23](#), [KI175/23](#), [KI176/23](#) i [KI201/23](#), podnosioci *Murat Syla, Gentian Syla, Shqipe Kelmendi, Rinor Sogojeva, Asdren Mustafaj i Besnik Elshani*, citiran iznad, stav 166).

70. Nadalje, povodom navoda podnosioca zahteva o povredi načela pravne sigurnosti usled neizvršenja odluke Inspektorata rada, Sud podseća da je podnosilac zahteva podneo tužbu Osnovnom sudu za poništenje obaveštenja o neobnavljanju ugovora i vraćanje na ranije radno mesto. Tužbeni zahtev podnosioca zahteva usvojio je kao osnovan Osnovni sud, pri čemu se isti u obrazloženju svoje presude, između ostalog, pozvao na zvanični izveštaj [br. 01-14-66/2020] Inspektorata rada da bi ocenio da je obaveštenje Limak Kosova o neobnavljanju ugovora o radu bilo u suprotnosti sa članom 13. Zakona o štrajku.
71. Potom je, nakon žalbe koju je uložio Limak Kosova, preinačena presuda Osnovnog suda i kao rezultat toga tužbeni zahtev podnosioca zahteva odbijen kao neosnovan, ocenivši da obaveštenje o neobnavljanju ugovora o radu nije bilo nezakonito i da je radni odnos prestao istekom vremena trajanja ugovora o radu.
72. S tim u vezi, Sud primećuje da su odluka Inspektorata rada na koju se oslanja podnosilac zahteva i presuda Osnovnog suda bile u usaglašenoj liniji obrazloženja. Međutim, Sud primećuje da je Apelacioni sud u obrazloženju svoje presude utvrdio drugačije činjenično stanje od Osnovnog suda, došavši do zaključka da je ugovor o radu na određeno vreme u slučaju podnosioca zahteva prestao kao rezultat isteka njegovog vremena trajanja i da je tuženi ispunio svoju obavezu da ga obavesti o neobnavljanju ugovora o radu 30 dana pre njegovog isteka. Pravno stanovište Apelacionog suda je potom ocenjeno kao prihvatljivo od strane Vrhovnog suda koji je odbio reviziju podnosioca zahteva podnetu protiv presude Osnovnog suda.
73. U tom aspektu, Sud podseća da je on, u slučaju [KO27/21](#), sa podnosiocem *Vrhovni sud Republike Kosovo*, ocena ustavnosti člana 94. (Nadzor) Zakona br. 03/L-212 o radu, presuda od 7. decembra 2022. godine, ocenio ulogu Inspektorata rada u nadzoru nad primenom odredaba Zakona o radu, pri čemu Inspektorat rada (i) primenjuje kaznene mere (novčane kazne) u slučaju utvrđivanja nepravilnosti od strane poslodavaca; kao i (ii) prijavljuje te nepravilnosti nadležnom ministarstvu ili nekom drugom nadležnom organu. Kao što proizilazi iz gore navedene presude Suda, Inspektorat rada nema nadležnost da rešava "radne sporove" ili one koji proizilaze iz radnog odnosa između zaposlenog i poslodavca, zbog toga što na osnovu važećih zakona, takva nadležnost jasno pripada redovnim sudovima.
74. Na osnovu napred navedenog, Sud utvrđuje da navod podnosioca zahteva o povredi člana 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP-a zbog povrede načela pravne sigurnosti kao rezultat nedoslednosti u sudskom odlučivanju i neizvršenja odluke Inspektorata rada, spada u kategoriju "nepotkrepljenih ili neobrazloženih" navoda i kao takav je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika.
- (ii) Navod o povredi članova 3. i 24. Ustava, kao i člana 14. i člana 1. Protokola br. 12 EKLJP**
75. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da je Limak Kosova kaznio njega i druge radnike koji su učestvovali u štrajku neobnavljanjem ugovora o radu i zapošljavanjem novih radnika umesto njih, čime je povredio njegovo pravo na jednakost pred zakonom i

nediskriminaciju zagaranovano članom 24. Ustava u vezi sa članom 14. i članom 1. Protokola br. 12 EKLJP, kao i članom 5. Zakona o radu.

76. U vezi sa ovim navodom, Sud prvo naglašava da prema sudskoj praksi ESLJP-a, diskriminacija postoji onda kada postoji razlika u postupanju prema pojedincima u sličnim situacijama (vidi predmete ESLJP-a *Khamtokhu i Aksenchik protiv Rusije*, 60367/08 961/11, presuda od 24. januara 2017. godine, stav 64; i *Carson i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, br. 42184/05, presuda od 16. marta 2010. godine, stav 61). Međutim, svaka razlika u tretmanu ne predstavlja povredu člana 14. EKLJP. Različito postupanje je diskriminatorno ako ne postoji objektivno i razumno opravdanje, drugim rečima, ako ono ne teži legitimnom cilju ili ako ne postoji razuman odnos proporcionalnosti između upotrebljenih sredstava i cilja čijem se ostvarenju teži (vidi predmete ESLJP-a *Khamtokhu i Aksenchik protiv Rusije*, citiran iznad, stav 64; i *Carson i drugi protiv Ujedinjenog Kraljevstva*, citiran iznad, stav 61).
77. U ovom kontekstu, podnosilac zahteva se poziva na predmet ESLJP-a *Danilenkov i drugi protiv Rusije*, citiran iznad, u kojem je ESLJP utvrdio povredu prava na jednakost pred zakonom zagaranovanog članom 14. EKLJP u vezi sa slobodom okupljanja i organizovanja koja je zagaranovana članom 11. EKLJP, utvrdivši da je u konkretnom slučaju poslodavac koristio različite tehnike kako bi podstakao radnike da napuste članstvo u radničkim organizacijama, uključujući i preraspoređivanje u posebne radne grupe sa ograničenim mogućnostima, otpuštanja sa posla koja su sudovi ocenili kao nezakonita i smanjenje primanja.
78. Slično tome, i u predmetu *Zakharova i drugi protiv Rusije*, citiranom iznad, ESLJP je utvrdio da je država, u suprotnosti sa članom 14, u vezi sa članom 11. EKLJP, propustila da ispuni pozitivnu obavezu da pruži delotvornu i zakonsku zaštitu od diskriminacije u pogledu članstva u sindikatu, što je rezultiralo otpuštanjem sa posla.
79. Ovi predmeti se razlikuju od predmeta podnosioca zahteva po tome što je u konkretnom slučaju Apelacioni sud utvrdio i činjenicu da je tužilac bio učesnik štrajka koji su organizovali radnici aerodroma u avgustu 2019. godine i da su nakon okončanja štrajka postigli sporazum tako što je jedna od tačaka sporazuma bila da poslodavac ne preduzima nikakve radnje da se osveti radnicima koji su učestvovali u štrajku, i da je u ovom konkretnom slučaju, podnosilac zaključio ugovor o radu na određeno vreme i da na osnovu važećeg zakona isti nije imao obavezu da obnovi ovaj ugovor. Kao rezultat toga, podnosilac zahteva nije otpušten sa posla, već mu je istekao ugovor o radu koji je bio na određeno vreme.
80. Na osnovu napred navedenog, Sud zaključuje da navod podnosioca zahteva o povredi članova 3. i 24. Ustava u vezi sa članom 14. i članom 1. Protokola br. 12 EKLJP, spada u kategoriju “nepotkrepljenih ili neobrazloženih” navoda, i da je kao takav očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika.

(iii) Navod o povredi člana 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola br. 1 EKLJP

81. Sud podseća da podnosilac zahteva tvrdi da je njegovo pravo na imovinu zagaranovano članom 46. Ustava i članom 1. Protokola br. 1 EKLJP, povređeno kao rezultat lišenja ličnih primanja za koja je, prema njegovim navodima, imao legitimna očekivanja. S tim u vezi, podnosilac zahteva smatra da je njegov slučaj primer flagrantne zloupotrebe osnovnih

ustavnih prava radnika i da je on kažnjen time što mu nije produžen radni odnos zbog učešća u štrajku iz avgusta 2019. godine.

82. U tom smislu, Sud najpre podseća da je u prethodnom delu ovog rešenja, ocenio da je navod podnosioca zahteva o diskriminaciji i kažnjavanju kao rezultat učešća u štrajku očigledno neosnovan na ustavnim osnovama.
83. Međutim, uprkos tome, Sud naglašava da pitanje legitimnih očekivanja može uživati zaštitu člana 1. Protokola br. 1 EKLJP i člana 46. Ustava. Međutim, da bi "očekivanje" bilo legitimno, ono mora biti konkretnije od "puke nade" i mora se zasnivati na zakonskoj odredbi ili zakonskom aktu, kao što je sudska odluka koja se odnosi na imovinski interes u pitanju (vidi predmete ESLJP-a *Pressos Compania Naviera S.A. i drugi protiv Belgije*, br. 17849/91, presuda od 20. novembra 1995. godine, stav 31; i *Kopecký protiv Slovačke*, br. 44912/98, presuda od 28. septembra 2004. godine, stav 50; i *Gratzinger i Gratzingerova protiv Češke Republike*, br. 39794/98, odluka od 10. jula 2002. godine, stav 73, kao i slučajeve Suda [KI164/23](#), [KI173/23](#), [KI174/23](#), [KI175/23](#), [KI176/23](#) i [KI201/23](#), podnosioci *Murat Sylá, Gentian Sylá, Shqipe Kelmendi, Rinor Sogojeva, Asdren Mustafaj i Besnik Elshani*, citiran iznad, stav 182).
84. Sa svega napred navedenog i u okolnostima konkretnog slučaja, Sud ocenjuje da "očekivanje" podnosioca zahteva može biti legitimno samo u onom delu vremenskog perioda za koji je imao ugovor o radu na određeno vreme, dok se "očekivanje" koje je imao za period mogućeg produženja novog ugovora o radu (novo produženje) ne može smatrati legitimnim već je "puka nada" i kao takva, ova vrsta legitimnog očekivanja ne može imati zaštitu člana 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola br. 1 EKLJP.
85. Kao rezultat toga, Sud ocenjuje da navod podnosioca zahteva o povredi člana 46. Ustava u vezi sa članom 1. Protokola br. 1 EKLJP spada u kategoriju "nepotkrepljenih ili neobrazloženih" navoda i da je samim tim očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika.
86. Shodno tome, Sud ocenjuje da se zahtev podnosioca zahteva u celini mora proglasiti neprihvatljivim kao očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članovima 20. i 47. Zakona i pravilima 34 (2) i 48 (1) (b) Poslovnika, dana 25. juna 2024. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa stavom 4. člana 20. Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Jeton Bytyqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani